

Frá leigarafelagnum:

Er nøkur íbúðarneyð í Havn?

Tey, sum ongastaðni hava at búgva, svara sjálvandi ja. Men tað tykist, sum tað enn eru fólk, ið ikki siggja nakra íbúðarneyð - eisini fólk við ábyrgd, so sum býráðslimir.

Eingin er, sum skrivur upp, hvussu nógvum fólki sum tórvur íbúð ella kamar. Nýggjastu tøluni eru frá fólkateljingini í 1970, og ivaleyst er nógv broytt síðani tá.

Fyri at vísa á tórvin av íbúðum, komrum og húsum fer Leigarafelagið at royna at gera eina kanning av, hvussu nógvum fólki sum tórvur okkurt at búgva í. Men vit kunnu ikki gera tað uttan hjálp frá leigarum og frá fólki, sum ynskja at búgva í Havn, ella nýðast vegna arbeiði ella skúlagongd, men sum ongastaðni hava at búgva.

Sum er, eru tað fleiri av hesum, ið kenna tað sum sína egnu skyld, at tey ongastaðni

hava at búgva ella búgva ov illa. Men tað er íbúðar- og húsabyggjningini, tað er galið við. Tað er íbúðarpolitikkurin (ella tann manglandi íbúðarpolitikkurin) hjá býráði og landsstýri (og lánistovnum), sum er orsøkin til íbúðarneyðina.

Leigarafelagið ynskir at gera vartvið, hvussu nógvum fólki sum tórvur íbúð ella kamar, so at tey, sum ábyrgd hava, ikki kunnu sleppa sær undan við at siga, at eingin íbúðarneyð er, ella bert við at lova at útstykkja so og so nógv grundstykki.

Vit heita á allar leigarar í Havn, og á øll tey, sum nýðast ella ynskja at búgva í Havn, men ongastaðni hava at búgva, um at hjálpa okkum - og sær sjálvum - við at útfylla niðanfyristandandi spurnarblað.

Klippa tað út og senda tað til Leigarafelagið, Tórshavn, sum skjótast.

I. Einstaklingar verða biðin um at svara hesum spurningum:

1. Hvussu býrt tú í lóguni? (Set ×)

ja nei	
— i leigaðum kamari	— atgongd til køk
— i leigaðari íbúð	— atgongd til bað
— hjá foreldrum	
— annað:	

2. Ynskir tú (Tað ber til at seta fleiri ×)

— eitt kamar til leigu
— eitt betri kamar til leigu
— eina íbúð til leigu
— eina betri íbúð til leigu
— at byggja ella keypa egin hús

3. Hvussu leingi hevur tú leitað eftir onkrum at búgva í (ella onkrum betri at búgva í)?

II. Familjur (tað vil her siga 2 ella fleiri, sum hava felags húsarhald) verða biðnar um at svara hesum spurningum:

1. Hvussu nógv fólk eru tit? Vaksin _____, Børn: _____.

2. Hvussu búgva tit í lóguni? (Set ×)

ja nei	
— i leigaðum kamari	— atgongd til køk
— i leigaðari íbúð	— atgongd til bað
Hvussu nógv rúm umframt køk, gongd og WC/bað?	
— hjá foreldrum/verforeldrum	
— annað:	

3. Ynskja tit (Tað ber til at seta fleiri ×)

— eina íbúð til leigu
— eina betri íbúð til leigu
— at byggja ella keypa egin hús

4. Hvussu leingi hava tit leita eftir onkrum at búgva í (ella onkrum betri at búgva í)?

III. Einstaklingar, sum arbeiða ella ganga í skúla í Havn, men sum ikki búgva í Havn, verða biðin um at svara her: ja nei

Hevði tú flutt til Havnar, um tit fekt nakað at búgva í? —

IV. Familjur, har maðurin ella konan arbeiðir ella gongur í skúla í Havn, meðan familjan býr uttan fyri Havnina, verða biðnar um at svara her: ja nei

Høvdu tit flutt til Havnar, um tit fingi nakað at búgva í? —

Navn: _____

Bústaður: _____

Eingin uttan nevnd Leigarafelagsins fær at vita nevnið á teimum, sum svara.

Henda kanning er ikki nóg mikil til at loysa íbúðarneyðina. Men um tit senda okkum spurnarblaðið útfyllt, so eru tit kortini við til at gera nakað fyri at loysa íbúðarneyðina, tí so kunnu vit veruliga gera vart við hana.

Opið kjak

Tá Leigarafelagið hefur fingið svar frá leigarum og frá fólki, sum ongastaðni hava at búgva, verða spurnarbløðini tald upp, og síðani verður úrslitið almannakunngjørt og sent býráðnum og Landsstýrinum saman við áheitan um at gera meira fyri at loysa íbúðarneyðina.

Nevnd Leigarafelagsins

Til John Petersen og trúðarfelagar:

Sleppi eg at vera verandi lærari?

Eg má siga, at bræv John Petersens í »Dimmalætting« hin 19. oktober fall mær fyrri bróstið. Eg fór at hugsa heldur álvarsligt um meg sjálvan og møguleika min fyri at liva og virka í føroyska samfelagnum.

Fyri fyrst má eg siga, at eg eri ungur lærari, sum hevur skapt sær eyka-útbúgving uttanlanda, fyri at gerast konari í virki minum. Eg havi altíð hildið, at vit liva í einum landi, har trúarfrælsi ræður, tvs. har tú kanst fáa arbeiði uttan at verða dømdur eftir tí tú trýr uppá.

Eg havi fyrr verið trúgvandi. Eg vaks upp í kristnum heimi, og allur min morallur og atburður var merktur av hesum í barna-árum og ungdommi minum. Eg ræddist, og eg trúði, eg óttaðist, og eg var bangin. Tá eg so seinni kom út í lívið, kom eg fyrri tí at gerast yvirbevístur ateistur. Eg sá, at eg hevði trúð á eina lagn, at mær var innpotaður ein niðuravdur hugsunnarháttur, sum vegna livsangst og slarkreppur hjá ættarliðunum var tikin fyri hin altumfatandi sannleikan.

Eg má siga, at hetta var ikki ein opinbering, sum var lætt at bera. Eg ferðaðist úr eini sálarkreppu í aðra, og viðurskipti minni við foreldrin varð ein stífar: skuldi eg byggja meg aftur, eg kundi ikki, tað er ógjørligt at uppfatturka eina livsáskoðan, sum ein hevur komið sær úr. Eg varð neurotiskur, næstan psykotiskur, av hesum afturvendandi tilverukreppum, og innleggingin stóð nær við. Men eg royndi at standa stinnur. Eg las eksistentíalistiskar hovundur sum Sartre, Camus og slíkar, sum bóru saman tilveruna við æviga Onkið og deyðan, sum ívaðust, ja, sum dyrkaðu Ivan sum einasta sannleikan, sum møguleiki er at siga nakað um. Menniskjan sum miðdepilin í ivanum og onkinum, og knappliga fann eg meg sjálfan sum ein persón mitt í tilverukreppunum, eg bar tær, og kundi, tí eg vildi. Og mitt ego sigraði.

I dag eri eg ateist, men eg trúgvi á lívið og menniskjað sum okkara einasta møguleika. Eg beri ein ómetaligan alskhug til livsgleðina og møguleikan menniskjans at liva liv sitt. Øll tann meg, sum eg fyrr nýtti sum íleggingar í eitt gudabílet og egoistiskan gudakærleika,

leggi eg nú í næsatakærleika. Eg vil arbeiða sum lærari, fyri at læra børnini at liva lívið, at elska, at vera til uttan neurosur ella psykosur, skaptar av trongskygðum uppalingsháttum. Eg vil ofra mitt liv fyri gleðina við at liva og elska. At elska menniskjað.

I teirri fullkomnu andstöðuni til min kemur hin hysteriska, vitleysa, ómenniskjansliga, primitiva gudadyrkanin í Føroyum í dag, sum vinnur fram gjøgnum sektir og sálartungmenniskju. Útnyttanin av menniskjuni í sálarkreppum, við at gera tey enn meira bundin til stívar livsfíggjindarligar hugsunnarhættir, til at avnotta sjálfan seg sum menniskja og geva seg yvir til vitleysa yvirtrúgv og kroppsligan gapistokk.

Fyri meg eru sesektaristisku hysteri-rópini eitt róp um hjálp frá einum illa fyrirkomnum, livsfíggjindaligum menniskja, sum livir í tvídrátti millum sálarlaga neyð og stíva tvingsils-fordøming av medmenniskjunum. Eg eri glaður fyri, at eg slapp undan hesum, tó at tað kostaði mær sambandið við foreldur og vin-fólk.

Nú vil John Petersen forða mær at gerast lærari í føroyska fólkskúlanum. Hann vil forða mær at arbeiða við tí, eg vil gera mitt besta til. Hann vil taka starv og livsgrundarlag mitt í Føroyum burtur. Tí eg ikki trúgvi upp á tað sama sum hann. Eg vil fegin brúka »Marianna og Petur í skúla« sum læribók. Eg vil ikki dylja fyri børnunum hvussu menniskjað virkar og er skapt, og hvørjar eginleikar og driftir tað hevur. Hvussu tað elskar — eisini í ekstasi. Eg vil læra børnini um lívið, um menniskja, um samfelagið, um tey sjálvi, eg vil læra tey at liva, bliva livsglað, óneurotisk menniskju við áliti á sjálfan seg, og eg ivist ikki í at tey seinni fara at takka mær fyri tað.

So fer ramsanin at katekismus og øðrum at koma í aðru rekkju. Men kanska fái eg als ikki loyvi at gerast lærari? Hvønn dóm skal eg tá geva teim ráðandi í okkar samfelagi? Eri eg útivistur og forfjónaður vegna trúarviðurskipti minni?

Um so er, hava vit brúk fyri trúarstríði.

Pedagogur

við-merkingar

Hvar

er føroyski dansurin?

I sambandi við ætlanina hjá Sjonleikarhúsinum í Havn at útiþýsa Gaggudans í framtíðini spyr Dimmalætting, hvat er vorðið av tí føroyska dansinum í Sjonleikarhúsinum?

Teatret í Thorshavn, som åbnedes for 50 år siden, har sin store del af æren for, at færodansen regenereredes. Der kom baade stil og farve over denne dans paany, efter at den fik sit faste tilholdssted der, ikke minst i de aarlige olaidage. Man faar haabe, at de foreninger, som siden er dannet til plejen af denne sjældne dansestil, denne kulturarv fra middelalderen, vil kunne staa paa egne ben igen. Men alligevel maa det siges, at hjerteblodet i det i samtidens øjne statelike nationale kulturhus, som indviedes i Thorshavn for 50 aar siden, derved er blevet ikke saa lidt fattigere, ikke i økonomisk offentlig velvilje maaske, men kulturelt.

Ein missskiljing

14. September heldur, at tað

má vera ein missskiljing frá landsstýrisins síðu, at landsstýrið nú ætlar, at studningur tess til Bókamiðsølu skað falla burtur. Blaðið

skriver í oddagrein: Bókadeild Lærarafelagsins,

sum varð stovnað fyri 25 árum síðani hevur hesa tíðina givið út umleið hundrað bókur, og tær flestu hesi seinastu 10 árin. Nakrar av hesum eru skúlabókur, men tær flestu eru barnabókur, mest klassiskar, ið hava havt ovurstórán tyndning í málsliga menningarstarvinum. Um háltv-hundrað handrit liggja og biða eftir peningaligum møguleikum fyri at verða givin út, og Bókadeild Lærarafelagsins hevur tí sòkt landsstýrið um at veðhalda (legg til merkis: ikki gjalda) fyri einum kreditti upp á 500 tús. krónur til útgávuvirksemið, men hevur fingið eitt tvørt nei frá landsstýrinum! Hetta má sigast at samsvara illa við áðurnevndar brot úr samgongusáttmálanum.

Yvirhøvdur má verða funnið at teirr ferð, ið útgávan av skúlabókum hevur havt, og tað rokist einki fyri, at nøkur broyting kemur í. Sjálvt í móðurmálsundirvisingini eigur skúlin ikki grundleggjandi tilfar sum lesibókur til allar skúlaflokkarnar. Tað er at vænta og vóna, tá landsstýrið nú fer at rætta mistak sitt viðvíkjandi bókaútgávu kennarafelagsins og Bókamiðsølu, eisini fer at taka virki Skúlabókaágrunnins til viðgerðar, so at meira kann koma burtur úr hjá honum.